

TEŠMENS KETVIRČIŲ IŠSIVYSTYMO RYŠYS SU KARVIŲ PRODUKTYVUMU, PIENO SUDĖTIMI IR SOMATINIŲ LAŠTELIŲ SKAIČIUMI

Evaldas Šlyžius¹, Vida Juozaitienė¹, Saulius Tušas², Arūnas Juozaitis³, Judita Žymantienė⁴

¹*Gyvūnų veisimo katedra, Veterinarijos akademija, Lietuvos sveikatos mokslų universitetas
Tilžės g. 18, LT-47181 Kaunas; tel. (8-37) 36 35 75; el. paštas: biometrija@lva.lt; slyzius@lva.lt*

²*Gyvulininkystės katedra, Veterinarijos akademija, Lietuvos sveikatos mokslų universitetas
Tilžės g. 18, LT-47181 Kaunas*

³*Gyvūnų mitybos katedra, Veterinarijos akademija, Lietuvos sveikatos mokslų universitetas
Tilžės g. 18, LT-47181 Kaunas*

⁴*Anatomijos ir fiziologijos katedra, Veterinarijos akademija, Lietuvos sveikatos mokslų universitetas
Tilžės g. 18, LT-47181 Kaunas*

Santrauka. Šio darbo tikslas buvo ištirti tešmens ketvirčių išsivystymo įtaką karvių produktyvumui, pieno sudėčiai ir somatinių laštelių skaičiui piene. Iš užpakalinių ketvirčių buvo primelžta pieno daugiau, nei iš priekinių. Riebalų, baltymų ir laktozės daugiau buvo užpakalinių tešmens ketvirčių piene. Urėjos kiekis iš skirtingų tešmens ketvirčių primelžtame piene nesiskyrė. Iš priekinių ketvirčių buvo primelžta 41,8 proc., o iš užpakalinių – 58,2 proc. viso primelžto pieno kiekio ($p < 0,001$). Priekiniai speniai buvo ilgesni ir storesni nei užpakaliniai. Atstumo skirtumas tarp priekinių ir užpakalinių spenių buvo 7,49 cm, tuo tarpu atstumo skirtumas tarp kairės ir dešinės pusės spenių buvo nežymus – iki 0,29 cm ($p < 0,001$). Nustatytas atstumas tarp priekinių spenių yra net 2,52 karto didesnis nei užpakalinių. Be to, atstumo tarp spenių variacija yra ženkli (22–60 proc.) ir rodo selekcijos intensyvinimo būtinybę. Nustatyta patikima pieno kiekio bei SLS koreliacija su spenių storiu, spenių ilgiu ir atstumo tarp spenių matais.

Raktažodžiai: karvė, somatinių laštelių skaičius, pienas, tešmens ketvirčiai, speniai.